

Sygn. akt III AUa 1805/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Gerszewska (spr.)
Sędziowie:	SSA Maciej Piankowski SSO del. Beata Golba-Kilian
Protokolant:	sekr. sądowy Angelika Czaban

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2018 r. w Gdańsku

sprawy K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 lipca 2017 r., sygn. akt VII U 1781/17

oddala apelację.

SSA Maciej Piankowski SSA Małgorzata Gerszewska SSO del. Beata Golba – Kilian

Sygn. akt III AUa 1805/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 grudnia 2016 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił K. W. prawa do emerytury, wskazując, iż jego staż pracy w szczególnych warunkach wynosi jedynie 4 lata 4 miesiące i 5 dni, zamiast wymaganych 15 lat.

Od powyższej decyzji odwołał się ubezpieczony, wnosząc o przyznanie mu prawa do emerytury oraz zaliczenie do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu pracy w (...) w G. O. oraz w (...).

Wyrokiem z dnia 18 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie 1 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 listopada 2016 r. i w punkcie

2 nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Uzasadniając swoje stanowisko Sąd wskazał, że K. W., urodzony (...), w dniu 14 listopada 2016 r. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do tzw. wcześniejszej emerytur, który zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją został załatwiony odmownie, z uwagi na brak wymaganego przepisami stażu szczególnego w wymiarze co najmniej 15 lat. Pozwany uwzględnił ubezpieczonemu jedynie okres od 1 kwietnia 1987 r. do 5 sierpnia 1991 r., tj. 4 lata 4 miesiące i 5 dni z tytułu zatrudnienia w (...).

Analizując trafność decyzji pozwanego, Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe, w wyniku którego ustalił, że do stażu szczególnego winien również zostać zaliczony okres od 1 marca 1975 r. do 7 lipca 1978 r., tj. 3 lata 5 miesięcy i 7 dni.

Wnioskodawca, jak ustalił Sąd po ukończeniu nauki rozpoczął pracę w Wytwórni (...) - później (...). Wnioskodawca został zatrudniony jako pomocnik ślusarza - w aktach znajduje się wniosek z 29 września 1974 r. o przeszerogowanie na pomocnika ślusarza. Od 1 października 1974 r. ubezpieczony został zatrudniony na wskazanym wyżej stanowisku, zaś od 1 marca 1975 - na stanowisku ślusarza, na którym zajmował się bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń na działach będących w ruchu: pracował przy taśmie produkcyjnej, którą na bieżąco remontował. Nadto remontował również sprzężarki, czyścił zawory, mył i składał.

W okresie od 27 lipca 1976 r. do 7 lipca 1978 r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową, która - jak wskazał Sąd - również stanowi okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, albowiem ubezpieczony przed jej rozpoczęciem wykonywał pracę w warunkach szczególnych. W wojsku ubezpieczony zdobył kwalifikacje kierowcy samochodów ciężarowych. Po zakończeniu służby wojskowej, wnioskodawca nie wrócił do pracy w (...).

W dniu 4 lipca 1978 r., tj. w ciągu miesiąca od zakończenia służby wojskowej K. W. podjął pracę w (...), gdzie został zatrudniony w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ładowności pow. 3,5 tony. Ubezpieczony jeździł na ciężkich samochodach, tj. K., K., J., były to również samochody z przyczepą. Woził materiały budowlane do klienta, przyjeżdżał na bocznice kolejową, gdzie były ładowane z wagonów na samochody materiały budowlane i sypkie typu cement, tarcica oraz prefabrykаты, po czym woził je do klienta. Wobec powyższego, Sąd uznał, że okres od 4 sierpnia 1978 r. do 19 stycznia 1987 r., to jest 8 lat 5 miesięcy i 17 dni był okresem zatrudnienia wnioskodawcy w transporcie i łączności - Dział VIII Wykaz A poz. 2, prace kierowców powyżej 3,5 tony.

Reasumując Sąd uznał, że wnioskodawca udowodnił okres zatrudnienia w warunkach szczególnych wynoszący łącznie 16 lat 2 miesiące i 29 dni.

Odnosząc się do zatrudnienia ubezpieczonego w przedsiębiorstwie (...) Sąd wskazał, że wnioskodawca, będąc zatrudnionym na stanowisku ślusarza od 1 marca 1975 r., zajmował się bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, które to zatrudnienie podlega zaliczeniu do stażu szczególnego, albowiem zostało wymienione w dziale XIV prace różne poz. 25 Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Na oddziałach będących w ruchu wykonywane były zaś prace wymienione w Wykazie A, Dziale III w Hutnictwie i Przemysle Metalowym, tj. przeróbka plastyczna metali (poz. 45), obsługa agregatów do walcowania, tłoczenia i ciągnięcia wraz z urządzeniami pomocniczymi. Jak zeznawali bowiem świadkowie, na początku linii produkcyjnych kładziono blachę, na końcu wychodziły żądane elementy, które produkowała Wytwórnia (...), a więc niewątpliwie była to przeróbka plastyczna metali, znajdowały się tam również aparaty do tłoczenia, ciągnięcia wraz z urządzeniami pomocniczymi.

Mając na uwadze poczynione ustalenia, Sąd uznał, że wnioskodawca spełnił kumulatywnie wszystkie przesłanki wymienione w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383) oraz § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r.,

nr 8, poz. 43), dlatego też na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję pozwanego i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury w wieku obniżonym (pkt 1).

Jednocześnie Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem ustalenie, że wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych zostało dokonane na podstawie akt osobowych zakładów pracy oraz zeznań ubezpieczonego i świadków, którym w pełni dał wiarę, a z których organ rentowy nie mógł skorzystać w trakcie postępowania administracyjnego.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany zaskarżając go w punkcie 1 i zarzucając mu naruszenie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez przyjęcie, że ubezpieczony spełnia warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury.

Wskazując na powyższe, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. I i oddalenie odwołania, względnie o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że nie podziela stanowiska zaprezentowanego w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji, co do zaliczenia ubezpieczonemu okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem organu rentowego brak jest podstaw do kwestionowania okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach od 4 sierpnia 1978 r. do 19 stycznia 1987 r. (8 lat 5 m-cy 17 dni). Jednocześnie skarżący zaznaczył, że Sąd I instancji zaliczając wnioskodawcy do stażu szczególnego okres od 1 marca 1975 r. do 7 lipca 1978 r. łącznie z wojskiem (3 lata 4 m-ce i 7 dni), w który ubezpieczony wykonywał prace polegające na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, nie wykazał jakie prace, wymienione w wykazie, były wykonywane na wydziale, na którym pracował ubezpieczony.

Pozwany zaznaczył, że pod rządem ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej i wydanego na jej podstawie (art. 108 ust. 4) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy, żołnierzowi zatrudnionemu przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych, który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem przed powołaniem do służby wojskowej oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Jeśli zatem zostały spełnione przez pracownika wskazane wyżej warunki powrotu do poprzedniego zatrudnienia zostaje zachowana tzw. ciągłość pracy, a okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do służby.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, ubezpieczony po odbyciu zasadniczej służby wojskowej, nie powrócił do macierzystego zakładu pracy (...), a od dnia 4 sierpnia 1978 r. podjął zatrudnienie w (...) w innym charakterze, aniżeli przed powołaniem do służby, tj. w charakterze kierowcy. A skoro tak, to, zdaniem organu rentowego, nie została zachowana tzw. ciągłość zatrudnienia i brak jest podstaw do uwzględnienia do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej. Biorąc pod uwagę powyższe ubezpieczony, zdaniem organu rentowego, nie udowodnił wymaganych 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a tym samym wywiedziona apelacja jest zasadna i winna skutkować zmianą zaskarżonego wyroku i oddaleniem odwołania.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że stosownie do treści art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, a zatem przedmiotem sporu w niniejszej sprawie na etapie postępowania apelacyjnego była jedynie kwestia zasadności zaliczenia ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej, albowiem pozostałe przesłanki przyznania prawa do emerytury w wieku obniżonym zostały przez wnioskodawcę spełnione, do czego odniósł się Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd odwoławczy oceniając zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne dokonane przez Sąd Okręgowy za prawidłowe uznał je za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, OSNAPIUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Analizując powyższe, Sąd meriti wskazuje – na co zwracał już uwagę Sąd Apelacyjny w Gdańsku (w przywołanym przez wnioskodawcę w odpowiedzi na apelację) w wyroku z dnia 23 lutego 2015 r. (III AUa 1410/15) – że kwestia zaliczania okresu zasadniczej służby wojskowej do stażu zatrudnienia w warunkach szczególnych, stanowiącego przesłankę przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym nie jest oczywista, stąd była już przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego. Sąd ten początkowo stał na stanowisku, że przez „przepisy dotychczasowe” w rozumieniu art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS należy rozumieć przepisy rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jednak wyłącznie w zakresie określenia wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury, przy czym zakres odesłania nie obejmował - zdaniem Sądu Najwyższego - możliwości zaliczania na podstawie kiedykolwiek poprzednio obowiązujących przepisów okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Pogląd taki został zaprezentowany przez Sąd Najwyższy m. in. w wyroku z dnia 11 marca 2009 r. (II UK 247/08, LEX nr 707422) oraz w wyroku z dnia 8 kwietnia 2009 r. (II UK 331/08, LEX nr 707887), a wynikał między innymi z ustalenia, iż § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia, który określał warunki zaliczania do okresu zatrudnienia w I kategorii okres służby wojskowej, utracił moc, a zatem w stanie prawnym obowiązującym po dniu 31 grudnia 1967 r. brak było przepisu zezwalającego na zaliczenie okresu zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, od którego zależy nabycie prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Tak zaprezentowane stanowisko nie zostało zaakceptowane w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w kolejnych orzeczeniach przedstawiał jednolitą wykładnię przepisów, według której okres służby wojskowej dla żołnierza zatrudnionego przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach, jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r., II UK 215/09 OSNP 2011 nr 15-16, poz. 219, z dnia 9 marca 2010 r., I UK 333/09, LEX nr 585739, z dnia 24 maja 2012 r., II UK 265/11, LEX nr 1169836, z dnia 17 maja 2012 r., I UK 399/11, LEX nr 1211140). Zaprezentowany pogląd podzielił również powiększony skład Sądu Najwyższego w uchwale z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13 (dotąd niepublikowanej), w której stwierdził, że: „Czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej)”. W uzasadnieniu tego stanowiska, wyrażono m.in. pogląd, że podstawy zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych (szczególnym charakterze), należy poszukiwać nie tylko w przepisach normujących prawo do świadczeń, a więc obecnie w ustawie emerytalnej i rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), ale w tym zakresie znajdują zastosowanie również przepisy normujące służbę wojskową, tj. ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz. U. Nr 44, poz. 220 ze zm.) oraz przepisy wykonawcze do

niej, w tym zwłaszcza rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318

ze zm.), które regulowało w sposób szczegółowy uprawnienia żołnierza, który w terminie 30 dni po zwolnieniu ze służby zgłosił powrót do zakładu pracy i w wyniku tego podjął w nim zatrudnienie. W myśl § 5 ust. 1 tego rozporządzenia żołnierzowi wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie,

w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Z przepisów tych wynika, że - pod warunkiem w nim wskazanym - okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby. Jeśli było to zatrudnienie wymienione w art. 11 ust. 2 pkt 1-6 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, to również okres służby wojskowej uważany był za takie samo zatrudnienie, a żołnierz był traktowany jak pracownik wykonujący pracę wymienioną w powołanym przepisie.

Przepis art. 108 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony został nieznacznie zmieniony z dniem 1 stycznia 1975 r. przez art. X pkt 2 lit. c ustawy z dnia 26 czerwca

1974 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks pracy, Dz. U. Nr 24, poz. 142 ze zm.) i zgodnie z jego nowym brzmieniem, czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wliczał się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Poważniejsza zmiana nastąpiła w brzmieniu przepisów ujętym w tekście jednolitym (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111). Zmianie uległa numeracja poszczególnych jednostek redakcyjnych ustawy, a także brzmienie niektórych przepisów. W myśl art. 120 ust. 1, pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych (art. 120 ust. 3). Pomimo kolejnych, licznych zmian redakcyjnych ustawy o powszechnym obowiązku obrony, w dalszym ciągu obowiązywało zawarte w art. 120 ust. 1 i 3 ustawy „wliczanie” okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych. Zostało ono usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r.

Zgodnie z najnowszym poglądem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w wyroku

z dnia 5 sierpnia 2014 r. (I UK 442/13, niepubl.), również żołnierzowi, który przed służbą nie był zatrudniony (w żadnym zakładzie pracy), a po zwolnieniu w ciągu 30 dni przystąpił do wykonywania zatrudnienia, uznanego za zatrudnienie w warunkach szczególnych, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień określonych w § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r., nr 44, poz. 318 ze zm.), „czyli wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie”.

Przekładając powyższe rozważania na grunt analizowanej sprawy, Sąd meriti stanął na stanowisku, że w sytuacji, gdy żołnierz przed podjęciem zatrudnienia wykonywał pracę w warunkach szczególnych - co było bezsporne w analizowanej sprawie - zaś po odbyciu zasadniczej służby wojskowej powrócił do pracy, która takiego charakteru już nie miała lub - jak w omawianym przypadku - podjął zatrudnienie w warunkach szczególnych, jednak u innego pracodawcy i na innym stanowisku niż uprzednio, to również brak jest przeszkód, aby okres służby wojskowej został zaliczony do stażu, od którego zależą jego uprawnienia emerytalne.

Z treści art. 106 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy o powszechnym obowiązku obrony, jak i z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin - w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej tj. od 25 października 1976 r. do 17 października 1978 r. - wynikał ciężący na zakładzie pracy, który zatrudniał żołnierza w dniu powołania do służby wojskowej, obowiązek niezwłocznego zatrudnienia go na stanowisku poprzednio zajmowanym lub równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby żołnierz zgłosi powrót do zakładu pracy.

Przepis § 3 przedmiotowego rozporządzenia stanowił natomiast, iż w razie uzyskania przez żołnierza podczas służby wojskowej innych lub wyższych niż posiadane uprzednio kwalifikacji zawodowych, stwierdzonych zaświadczeniem powiatowego (miejskiego, dzielnicowego) sztabu wojskowego, zakład pracy, który zatrudniał żołnierza w dniu powołania do służby, jest obowiązany zatrudnić go na stanowisku odpowiadającym uzyskanym kwalifikacjom. W razie braku możliwości zatrudnienia żołnierza stosownie do uzyskanych kwalifikacji, zakład pracy jest obowiązany za zgodą żołnierza zatrudnić go na stanowisku poprzednio zajmowanym lub równorzędnym oraz zwrócić się jednocześnie do jednostki nadrzędnej z wnioskiem o zatrudnienie go w innym podległym jej zakładzie pracy na stanowisku odpowiadającym tym kwalifikacjom. Jednostka nadrzędna jest obowiązana w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku zaproponować żołnierzowi zatrudnienie na stanowisku odpowiadającym uzyskanym przez niego kwalifikacjom lub zawiadomić go o braku możliwości zatrudnienia stosownie do tych kwalifikacji. Jeżeli żołnierz nie wyrazi zgody na kontynuowanie zatrudnienia na stanowisku poprzednio zajmowanym lub równorzędnym albo zaproponowanym mu przez jednostkę nadrzędną, dotychczasowy stosunek pracy uważa się za rozwiązany na mocy porozumienia stron, z dniem niewyrażenia zgody.

Z kolei art. 108 ust. 1 w/w ustawy stanowił, że czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. W myśl § 3 art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, warunkiem wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub w art. 107 ust. 1. Zgodnie z § 5 ust. 1 w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 22 listopada 1968 r. żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych § 2-4, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Nadto ust. 2 omawianego § 5 rozporządzenia stanowił, iż jeżeli żołnierz po odbyciu służby wojskowej podjął zatrudnienie zgodnie z § 3 ust. 3 w innym zakładzie pracy, do okresu zatrudnienia w zakresie określonym w ust. 1 wlicza się także czas zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym był pracownikiem w dniu powołania do służby wojskowej.

Z powyższych regulacji nie wynika, w ocenie Sądu Apelacyjnego, aby warunkiem zachowania uprawnień w nich przewidzianych było podjęcie pracy na tym samym stanowisku czy też w tym samym zakładzie pracy, co przed powołaniem do służby wojskowej. Obowiązek zatrudnienia żołnierza na stanowisku poprzednio zajmowanym równorzędnym lub zgodnym z nowo uzyskanymi kwalifikacjami dotyczył - co podkreślał Sąd Apelacyjny w powoływanym już uzasadnieniu do wyroku z dnia 23 lutego 2015 r., wydanego w sprawie III AUa 1410/14 - zakładu pracy, nie zaś żołnierza zgłaszającego powrót do pracy po odbyciu służby wojskowej. Przepisy § 3 ust. 4 i § 5 ust. 2 rozporządzenia z dnia 22 listopada 1968 r. wyraźnie zaś stanowią o możliwości podjęcia przez żołnierza - we wskazanych w nich warunkach - zatrudnienia w innym zakładzie pracy z wliczeniem okresu zatrudnienia w poprzednim zakładzie pracy do okresu zatrudnienia w zakresie m. in. wszelkich uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Jak wynika z ustaleń faktycznych Sądu I instancji - których pozwany nie kwestionował ani w wywiedzionej apelacji ani na rozprawie w dniu 12 czerwca 2018 r. - ubezpieczony w okresie od 1 września 1971 r. do 18 lipca 1978 r. zatrudniony był w Wytwórni (...) w G., gdzie - jak ustalił Sąd I instancji - w okresie od 1 marca 1975 r. do 7 lipca 1978r. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace wymienione w wykazie A, dział XIV (prace różne), poz. 25 (bieżąca

konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano – montażowe i budowlano – remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których, jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie), stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zasadniczą służbę wojskową K. W. odbył w okresie od 27 lipca 1976 r. do 7 lipca 1978 r., zaś po jej odbyciu, uzyskawszy nowe kwalifikacje zawodowe (kierowcy), w dniu 4 sierpnia 1978 r. (a nie jak omyłkowo wskazał Sąd Okręgowy w dniu 4 lipca 1978 r.), tj. z zachowaniem 30-dniowego terminu, o którym mowa w art. 106 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w G. na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ładowności pow. 3,5 t., tj. stanowisku wymienionym w Wykazie A, Dziale VIII, poz. 2 (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 ton) załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.

Podzielając pogląd Sądu Najwyższego zaprezentowany w wyroku z dnia 5 sierpnia 2014 r., I UK 442/13, niepubl. – zgodnie z którym również żołnierzowi, który przed służbą nie był zatrudniony (w żadnym zakładzie pracy), a po zwolnieniu w ciągu 30 dni przystąpił do wykonywania zatrudnienia, uznanego za zatrudnienie w warunkach szczególnych, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień określonych w § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r., nr 44, poz. 318 ze zm.), Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, iż tym bardziej istnieją podstawy do zaliczenia okresu służby wojskowej do stażu, od którego zależą jego uprawnienia emerytalne w sytuacji, gdy zarówno przed powołaniem do służby wojskowej, jak i po jej zakończeniu ubezpieczony wykonywał zatrudnienie kwalifikowane, jako zatrudnienie w warunkach szczególnych i fakt, że zatrudnienie to podjął na innym stanowisku i w innym zakładzie pracy, pozostaje w sprawie bez znaczenia.

Konsekwencją doliczenia okresu odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej do uznanego przez organ rentowy oraz Sąd I instancji stażu pracy w warunkach szczególnych jest uznanie za spełnioną przesłankę przyznania K. W. prawa do wcześniejszej emerytury w postaci legitymowania się okresem 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (16 lat, 1 miesiąc i 29 dni). Jeśli zatem ubezpieczony udowodnił ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a co za tym idzie spełnił wszystkie, konieczne do przyznania wcześniejszej emerytury warunki (wiek 60 lat, 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych), określone w przepisie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz. U z 2016 r., poz. 887) oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz. U nr 8, poz. 43), to zasadnym było przyznanie mu prawa do żądanego świadczenia, dlatego też Sąd Apelacyjny podzielając stanowisko Sądu I instancji i uznając apelację pozwanego za bezzasadną, na mocy art. 385 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

SSA Małgorzata Gerszewska SSA Maciej Piankowski SSO del. Beata Golba-Kilian